

Motion till riksdagen 2023/24:2269

av Peter Ollén m.fl. (M)

Livskraftig skånsk landsbygd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skånskt jordbruks produktionskraft och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska se över möjligheterna att genomföra bestämmelser som förenklar försäljningen av vildsvinskött och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det skånska jordbruket och livsmedelsindustrin och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den skånska landsbygden som bostadsort och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetstillfällena på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De gröna näringarna är en viktig del av svenskt näringsliv och växtkraften hittar vi inte minst i Skåne. Här finns ett mildt klimat med bra geografiskt läge i Europa. Åkermarken är bördig och ger en naturlig tillgång till högkvalitativa råvaror inom det egna rikets gränser. Det är viktigt att vi tar tillvara dessa möjligheter och investerar i ett konkurrenskraftigt jordbruk, en stark livsmedelsindustri och en besöksnäring som bara begränsas av nödvändiga regler. Skåne erbjuder också rekreationsmöjligheter i oroliga tider men är i stort behov av ett robust system för elförsörjning.

Svensk livsmedelsproduktion behöver goda villkor och regler för både producenter och konsumenter. Den behöver också tillgång till marknader för att exportera sina produkter. Viktigt är också framtagandet och förmedlandet av kunskap och innovationer.

Det är angeläget att myndigheterna arbetar för att göra det lätt för alla parter att göra rätt. Därför behöver hinder elimineras för att få önskad utveckling och tillväxt. Det behovet har framförallt skånska och svenska lantbrukare för att vara konkurrenskraftiga

i förhållande till resten av EU. Svenska myndigheters tolkningar och implementeringar av beslut som fattas på EU-nivå kan få konsekvenser för svenskt jordbruk om de inte är samstämmiga med resten av EU.

Ett sådant exempel är Kemikalieinspektionens beslut om att i Sverige, tidigare än vad motsvarande myndigheter gör i andra länder, stoppa användningen av vissa substanser. Många bönder vittnar också om en mycket rigid tolkning från länsstyrelsens handläggares sida.

Att ofta gå längre än och i takt med övriga länder kan leda till konkurrensnackdelar för svenska företagare inom de gröna näringarna. Därför vore det välkommet om det tydliggörs vilka kostnadsdrivande svenska lagar, skatter och regler som finns och som minskar svensk och skånsk livsmedelsproduktions konkurrenskraft.

I sammanhanget är det också viktigt att det i myndigheternas roll, inte minst länsstyrelsens, ingår att samverka med näringslivet för att få med företags- och tillväxtperspektiv i utvecklingen. Budskapet till länsstyrelsen måste vara att dess främsta uppgift är att hjälpa företagarna att göra rätt.

Regelförenklingar är något som behövs på flera områden. Ett allvarligt exempel är problematiken kring råttgift där det krävs en licens men även att giftet inte används i förebyggande syfte. Detta påverkar såväl vår landsbygd som våra städer, där vi varje vecka får nya larmrapporter om hur råttor tar över lekplatser och rekreationsytor utan att kommunerna förmår göra tillräckligt för att stoppa det.

En gång i tiden skapades ett sopsystem för att vi skulle bli av med vårt avfall och för att samhället skulle bli renare och friskare. I dagsläget ser vi tyvärr ett återtag av råttproblemet och det är nödvändigt att vi bestämmer oss för hur vi vill att Sverige ska vara.

Råttorna är bärare av salmonella och leptospiros. Det kan tyckas ofarligt för människan men dessa sjukdomar sprids till människor när råttor gnager sönder och förstör bland annat säckar av foder. Något som även genererar inkomstförluster för lantbrukarna.

Det skånska jordbruket och livsmedelsindustrin

Långsiktigt är en avreglering och marknadsanpassning av jordbrukspolitiken inom EU något vi moderater vill eftersträva. Utöver framgångsrika lantbruksföretag finns ett stort behov av en framgångsrik livsmedelsindustri. Skånes geografiska läge ger utomordentligt goda förutsättningar för en sådan utveckling och tillväxt, inte bara för att producera livsmedel utan också för att säkerställa en ökad livsmedelssäkerhet.

Skånes livsmedelsakademi, Lantbruksuniversitetet i Alnarp och flera stora livsmedelsaktörer är exempel på starka drivkrafter för skånsk livsmedelsproduktion. Skåne är en viktig region för att kunna samla och utveckla framtidens matproduktion och livsmedelsförsörjning i landet. Företagsnära kvalificerade testbäddar, kunskap och innovation i samverkan mellan företag, universitet och Sveriges lantbruksuniversitet m.fl. står på dagordningen när det privata och offentliga samverkar i Food Valley of Bjuv, där nya spännande möjligheter växer fram. Krinova är Sveriges äldsta och största inkubator och science park med mat som profilområde. De har varit med och stöttat otaliga startup-företag på den skånska matscenen, bland annat Gårdsfisk som nu växer snabbt.

Svenskt jordbruk ger bra livsmedel. Närproducerad mat har mervärde för många konsumenter och efterfrågan är stor. Vi vill se en utveckling av den småskaliga

livsmedelsproduktionen, vilket ger möjlighet för företagen inom jordbruks- och livsmedelssektorn att växa. På sikt måste också produktiviteten öka inom livsmedelsproduktionen.

På politisk nivå innebär detta att arbetet med minskat regelkrångel och lättad administrativ börda bör fortgå, såväl på EU-nivå som i den nationella tillämpningen av EU:s gemensamma jordbrukspolitik.

Det ligger många lösningar i morgondagens möjligheter. Därför är det också viktigt att politiken är öppen för en mångfald av lösningar. Det är av godo för det skånska och svenska jordbrukets tillväxtkraft.

Såväl foder- som matproduktion behöver vara tryggad och klara toxiner för foder till djuruppfödning samt insektsangrepp – något som kan slå ut 2/3 av skörden, påverka självförsörjningsgraden och göra landet sårbart.

Konventionell produktion är i dag långt framme på miljöområdet och företag odlar redan med nivåer som uppfyller EU:s krav för barnmat. Svenskt jordbruk har många förtjänster, och en mångfald av lösningar bidrar till det som passar lokalt och regionalt utifrån jordmån.

Vi ser en ökning av testbäddar som en viktig åtgärd lokalt och regionalt inom de gröna näringarna. På så vis kan nya möjligheter växa fram och fånga in det vi inte visste att vi kan åstadkomma. Vi anser att det är viktigt att det finns en öppenhet för nya metoder.

Andelen småskalig produktion ökar på marknaden, likaså efterfrågan på lokalt producerade varor. Småskalighet är en del av landsbygden och bör därför gemensamt med annat företagande fortsätta verka och utvecklas, inte minst när det gäller möjligheten till gårdsförsäljning av såväl livsmedel som alkoholhaltiga drycker.

Jordbruket behöver lägre kostnader för sin produktion, enklare regler och minskad administrativ börda. Lägre kostnader nås bland annat genom åtgärder som förhindrar att exempelvis åkermark förstörs. Detta kan uppnås via en genomtänkt jakt- och viltvårdspolitik. I Skåne måste jakten på vildsvin öka men för att detta ska kunna genomföras kan inte vapendirektivet få försvåra för svenska jägare. Det är en nödvändig del i viltvården och en förutsättning för en levande landsbygd.

Vi anser att svensk jakt ska bestämmas i Sverige och att beslut om viltförvaltningen ska fattas lokalt. Dessutom finns det en ökad efterfrågan på viltkött hos konsumenterna, och tillsammans med vildsvinsbeståndet i Skåne öppnar detta upp för nya möjligheter. Inte minst kräver utbrotten av sjukdomar att vildsvinsstammen hålls nere. En jägare som har möjlighet att sälja vidare sitt vildsvinskött måste möta krav från en rigid byråkratisk process som bland annat innehåller att köttet måste skickas till en vilthanteringsanläggning, vilket genererar transportkostnader samt att det i slutändan blir mer lönsamt för jägaren att låta köttet ligga kvar i den egna frysen än att sälja det. Endast 15 procent av allt vildsvinskött idag når ut till enskilda konsumenter, vilket är resultatet av den politik som förs idag. I Tyskland finns en enklare men säker hantering som Sverige bör kunna lära sig av.

I dagsläget finns det bidrag som avsätts till fokusarealer inom jordbruk, det vill säga remsor i anslutning till åkermark som har som syfte att gynna ekosystem. Det är fint att se på och bidrar till biologisk mångfald men det bör utredas vad effekten av dessa insatser är. Detta för att kunna påvisa om insatserna är kostnadseffektiva samt vilket mervärde fokusarealerna genererar.

Skånsk landsbygd som bostadsort och arbetsplats

För att öka bosättningen på landsbygden bör det ske en kontinuerlig social utveckling. Nyttänkande och alternativa verksamheter är många gånger avgörande och bör därför uppmuntras. Landsbygden har plats för fler än enbart lantbrukare och fritidsboende. Livsmedel och turism är exempel på områden där det finns en stor utvecklingspotential. Genom att göra det enklare att starta och driva företag, även på landsbygden, kan vi skapa fler möjligheter för människor att leva, växa och verka i hela Sverige.

Skåne består av landsbygd med kärnor av städer, vilket påverkar valet av transportmedel. Därför är det positivt att den hårda bränslebeskattningen lättar, vilket underlättar boende på landsbygden. Hela Sverige ska leva och därför behöver vi också en politik som gör det möjligt.

Skåne som turist- och matregion

Skåne har goda förutsättningar att på sikt bli en ledande turistregion som lockar besökare med en kombination av god mat och dryck samt natursköna upplevelser. Den totala turistkonsumtionen för Skåne som beräknats av Tourism Economics uppskattades 2019 (innan pandemin) till 32,7 miljarder kronor. Inhemsk turistkonsumtion uppgick då till 19,6 miljarder kronor enligt företaget och utländsk turistkonsumtion beräknades uppgå till 13,1 miljarder kronor. Besöksnäterna i Skåne uppskattades till ett värde av cirka 6,5 miljarder för 2019 enligt uppgift som riksdagens utredningstjänst (RUT) fått från Visit Skåne. Nu är pandemin över och besöksnäringen i Skåne kan åter växa.

Besökare som reser med målet att uppleva mat och dryck, så kallade måltidsturister, utgör en stor potential för Sverige, enligt Besöksnäringens utredningen (SOU 2017:95). Bara i Europa handlar det om över 120 miljoner resenärer innan covid-19. Det är en tuff konkurrens om besökarna och rapporten säger att 70 procent av måltidsturisterna anser att det är viktigt för dem att kunna köpa med sig ett minne från de producenter man besöker, enligt World Food Travel Association.

Nya och innovativa satsningar på turism och Skånes kultur- och naturtillgångar kommer att leda till att regionen blir mer dynamisk och en mer attraktiv plats att bo och verka på. I dag har lokalproducerad mat blivit alltmer eftertraktad, vilket ger ökade möjligheter för småskaliga livsmedelsverksamheter att växa. Mat som är hälsosam och producerad med respekt för såväl djur som natur har också ett mervärde när många människor ska göra sina val i butiken hemmavid.

Under de senaste tjugo åren har Skånes livsmedelsakademi arbetat för att skapa möjligheter till innovation och entreprenörskap inom livsmedelsnäringen med sina 150 partner och medlemmar. Vi har även många skånska lantbrukare som arbetar utifrån god djurhållning och med lokala råvaror i fokus. Regionens unika geografiska läge med närhet till Danmark, Tyskland och Polen ger fortsatt goda förutsättningar för ökad export, nyinvesteringar och bättre tillväxt. Ett fortsatt växande Skåne med fler företagare inom matindustrin med fokus på handel och turism bidrar sammantaget till ett starkare Sverige. Företagande på landsbygden kopplar samman besöksnäring, odling, försäljning och möjligheten att bo på lantgård, att övernatta på vandrarhem eller bed and breakfast till en helhet. Det skapar i sin tur möjligheter till fler arbetstillfällen inom såväl kvalificerade som okvalificerade jobb. Inte minst unga har en potential att ta ett steg in på arbetsmarknaden via de gröna näringarna.

Företagen inom de gröna näringarna vill också satsa, utveckla sina verksamheter och anställa fler. Men många lever i dag också med små marginaler och ekonomin är därför skör, och lägg där till att de konkurrerar på en tuff internationell marknad. Detta gör att politiska beslut som påverkar jobben slår hårt och skapar osäkerhet. Därför krävs långsiktiga spelregler med låga trösklar för att anställa så att det fortsatt går att bedriva verksamhet med tillförsikt om utveckling utanför städerna för våra unga och för arbetstillfällen.

Innan covid-19 har turismen spelat en stor roll för sysselsättning och varit en språngbräda in på arbetsmarknaden för många. Dit vill vi tillbaka. En stor del av de sysselsatta inom besöksnäringen i Skåne är under 30 år, vilket påvisar hur viktig turismen är för första jobbet. Dessutom visar ett underlag från Visita att totalt sett av arbetstagarna inom turistnäringen i Skåne har 21 procent utländsk bakgrund, främst från länder utanför Norden eller OECD. Majoriteten av arbetskraften återfinns i de turistintensiva branscherna såsom boende och restaurang samt resor och transporter. Totalt uppgick turismomsättningen i Skåne län till 38 346 miljoner kronor 2016 (det finns ingen framtagen siffra för 2017).

Under 2021 hade Skåne 5,4 miljoner gästnätter enligt Tourism in Skånes årsrapport. Det är en relativt liten minskning jämfört med innan covid-19, så det visar hur starkt Skåne står sig som turistmål. Bara 1/5 var utländska besökare, så stor potential finns att utveckla detta och få viktiga utlandsintäkter.

Följ det danska exemplet

Danmarks regering presenterade innan covid-19 en strategi för att öka turismen där målet är att öka antalet gästnätter med 17 miljoner under de kommande tio åren. Inom strategin lägger man fokus på fem områden: mer effektiv marknadsföring, bättre tillgänglighet, bättre turistupplevelser, fler logimöjligheter och en reglering av ramvillkor. Samtidigt ska strategin uppmuntra mer samarbete mellan privata och offentliga turistaktörer. Givet närheten till Danmark torde det vara naturligt för Skåne att inspireras och efterfölja det danska exemplet för att lyfta fram Skåne som en lockande, attraktiv och dynamisk region att besöka. Redan idag flockas exempelvis danska turister i Skåne och sedan Öresundsbron invigdes sommaren 2000 och fram till pandemins start har antalet övernattningar i Skåne av danska turister ökat med 90 procent.

Varje gång en turist spenderar tusen kronor i Sverige, går 200 kronor till staten i form av moms. Därtill kommer de anställdas skatter och sociala avgifter. Så investering i turister ger mycket tillbaka till svenska staten.

Gårdsförsäljning i Skåne som en del i en modern besöksnäring

Mikrobryggerierna och vingårdarna i Sverige växer så det knakar och intresset för drycker som producerats i mindre skala har växt betydligt. Det skapar inte minst nya arbetstillfällen och försörjning på landsbygden. Möjligheten att sälja sina egna produkter ger dessa producenter en grundtrygghet att stå på samtidigt som det ökar möjligheten att marknadsföra sina varor. Det stärker turist- och besöksnäringen, vilket i sin tur skapar fler jobb. Alkohol- och utskänkningstillstånd måste vara anpassade till en internationell turism. Skånes framväxande mikrobryggerier och vingårdar har här möjlighet att vara bidragande till ökad mat- och dryckesturism. Det kommer att vara

mycket positivt när riksdagen öppnar upp för gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker.

Mycket av den svenska köttproduktion som vi har kommer även denna från Skåne och här gynnas landsbygd av småskaliga slakterier. Vi behöver uppmuntra och hitta nya vägar framåt för att i större utsträckning värna om de gårdar som finns och verkar på Sveriges landsbygd.

Levande landsbygd

Att skapa nya företag och attraktivitet i hela landet där Skåne utgör en viktig del är verkligen en mycket viktig landsbygdsfråga. För en levande landsbygd är det önskvärt med en väl utbyggd infrastruktur. Människor bör ha samma möjligheter att leva och verka på landsbygden som i en tätort.

För att öka landsbygdens attraktivitet är bland annat den fortsatta bredbandsutbyggnaden en viktig del av utvecklingen på skånsk landsbygd och kan långsiktigt bli en ödesfråga för besöksnäringen om den inte byggs ut i tillräckligt snabb takt. Frågan är av stor betydelse i den urbana människans liv, och behovet av att kunna kommunicera med omvärlden på den plats hon befinner sig har blivit allt större. För att skapa nya företag och attraktivitet i hela landet är landsbygdsfrågan mycket viktig och där utgör Skåne en viktig tillväxtpotential. Med rätt incitament och förutsättningar har Skåne stor potential att ge ett betydelsefullt bidrag till Sveriges fortsatta utveckling av företagande inom de gröna näringarna och en aktiv landsbygdsutveckling.

Denna motion står samtliga skånska moderata riksdagsledamöter bakom.

Peter Ollén (M)

Boriana Åberg (M)

Hans Wallmark (M)

Louise Meijer (M)

Emma Ahlström Köster (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Noria Manouchi (M)

Ulrika Heindorff (M)

Lars Johnsson (M)